Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

LOKALHISTORISK FORENING & ARKIV
TOREBY SOGN

Orientering

Nr. 19 – Okt. 2005 - 10.årgang

Red.: bestyrelsen
Ansv.h.: Ingolf Møller Pedersen

1000-TAK!

Hvor var det herligt at se så mange mennesker til vores åbent-hus-arrangement i anledning af arkivets 10 års fødselsdag d. 2. april.

TAK til alle der kom! - Nogle meldte "afbud", fordi de var forhindret, - også tak til jer, vi ses så en anden gang i arkivet!

Også TAK for alle de gaver og for de "sager" vi fik til arkivet!

På bestyrelsens vegne
Ingolf M.P. formand

PS. – Vi modtager altid gerne **gamle dokumenter** og **billeder** eller **andet fra sognet.**

Åbningstider i ARKIVET:

ARKIVET har åbent

1. og 3. tirsdag i hver måned

– eller efter aftale med et bestyrelsesmedlem.

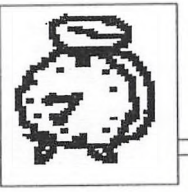
Nyt fra foreningen:

Bestyrelsen har været på **"kursus" på Nakskov Lokalarkiv**. Vi skulle se, hvordan de arbejdede der. Specielt var vi interesseret i at se deres arkivsystem, hvor de bruger computere til at registrere alt, hvad de har! Fremtiden er også kommet til Toreby! - Vi er i gang med et stort registreringsarbeje, hvor alle de håndskrevne optegnelser skal overføres til EDB!

"Kulturnatten": Fredag d. 28. okt.
I hele Nykøbing kommune afholdes "kulturnat" med mange spændende arrangementer, og vi er også med i "yderområdet"! Lokalarkivet har åbent fra kl.19 til 22 så interesserede kan komme og se det lokale arkiv: hvilke hemmeligheder gemmer det? Tag blot børn og familie med!
Adressen er Åmarksvej 5, 1.sal, Toreby (1. sal på Plejecentret)

Arkivernes dag: 12. nov. kl. 10 – 13.
Tema: "Identiteter – Hvem er jeg? - Alle har en historie!
Besøg "os" på 1.sal, Åmarksvej 5.
Se også i dagspressen.

Næste nr. af Orientering: januar 2006.

Bestyrelsen:

Ingolf Møller Pedersen, Grænge Skovvej 14, 4891-Toreby, (54 86 94 78)
Egon Lintner, Flintingevej 7, 4891-Toreby, (54 86 94 38)
Alf Jørgensen, Niels Clausensvej 5, 4891-Toreby, (54 85 25 22)
Jesper Smith, Flintingevej 36, 4891-Toreby
(54 86 97 05 – Junesmith@tdcadsl.dk)
Otto Sørensen, Møllevej 14, 4891-Toreby
(54 86 94 66 – otto.soerensen1@skolekom.dk.)

Tanker i en sen nattetime.

Når man i en sen nattetime begynder at fremdrage ældre numre af vores "husorgan" - nemlig ORIENTERING, så ser man, at vi har opnået at udsende 18 nurme i arkivets levetid, det du nu står eller sidder med er nummer 19.

En kort gennemgang af stoffet i de forskellige numre af ORIENTERING viser, at der er skrevet om alverdens ting, der gennem tiderne er sket her i sognet.

Den 2. april i år blev arkivet så 10 år. Omkring 50/60 gæster benyttede sog af chancen til at aflægge arkivet et besøg ved vores "åbent-hus-arrangement".

Ud over de ældre genstande, vi opbevarer sikkert i vores lune huse, findes der masser af bevaringsværdige genstande uden for husene. Mange steder oplever vi, at der mangler beretninger f. eks. som småstativer med foldere/pjecer i, som fortæller om egnen

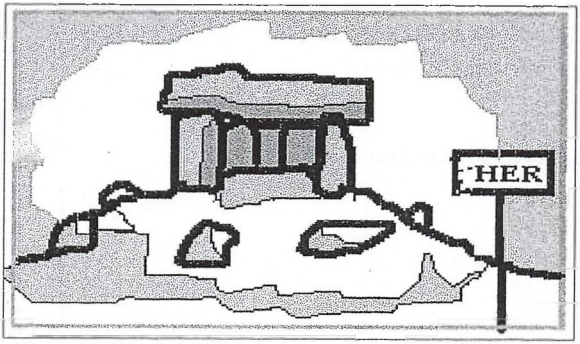
Flere steder burde vi forsøge – vai kommunen/amtet at få opstillet vejvisere/henvisninger til mange af vores stenhøje/jættestuer og meget andet, der ligger i vores område.

Vi skal ud i naturen og opleve vores fortidsminder, men vi mangler henvisninger!

God tur!

- men pas på naturen!

Ingolf.

Hej!

Jeg hedder Jan, og jeg har fra den l. marts til den 22. august været i aktivering/jobtræning som arkivmedarbejder.

I starten tænkte jeg godt nok, at dette er sgu` en tand for kedeligt, men da det så blev besluttet, at der skulle startes med EDB-registrering, begyndte det at blive spændende, fordi jeg så begyndte at arbejde mere i dybden med tingene.

EDB-systemet hedder Arkibas, og jeg deltog i nogle kurser, og jeg havde et godt samarbejde med Heidi Pfeffer (som er ekspert i systemet), indtil vi kom godt i gang. Systemet kører nu rigtig godt, og jeg er imponeret

over hvor let det er at finde ting frem, når det er registreret korrekt.

Jeg vil gerne fremhæve, at det er godt, at der er nogen på arkivet i dagtimerne, da vi faktisk får mange besøgende. Besøg fik jeg også af de ældre motionister, som fandt ud af at de kunne holde "rygepause" oppe hos mig, men de kunne sandelig også fortælle gode historier fra gamle dage.

Den 5. september er Lonny Nielsen så startet på arkivet i stedet for mig. Vi ønsker hende hjertelig velkommen.

Jeg skriver med vilje "VI" idet jeg stadig, også selv om jeg finder et job, gerne vil komme en gang imellem og give en hånd med.

Tak til personalet på Centret, som tog godt imod mig, da jeg fik min gang dèr, håber det samme for Lonny.

En stor tak til Jesper, som er en "yderst fleksibel arbejdsgiver". I øvrigt tak til jer alle sammen for et godt samarbejde. Jeg synes vi er kommet langt på det halve år, og vi har haft nogle hyggelige tirsdag aftener.

Jan Kai Pedersen

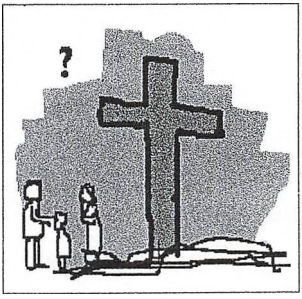

Det er ikke alle originale "arkivalier" vi kan regne med at få ind på Arkivet, f.eks. ikke den originale:

"Sjællandske Krønike"

Nogle munke i klostrene skrev ned, hvilke vigtige begivenheder, der fandt sted de enkelte år. Disse bøger kaldes krøniker, og der findes en del af dem, men desværre ikke ret mange i original, idet de blev skrevet af - når de var slidt op? At der ikke blev skrevet meget for hvert år fremgår af nedenstående "klip" fra "Sjællandske Krønike" for året **1346** (her gengivet efter WORMIANUMs udgave fra 1981 – parenteser er udgivernes bemærkninger) :

"Drosten gik med hæren over til Lolland efter Helligtrekonger (*d. 6. januar)* og belejrede fæstningerne der. Kong Magnus af Sveriges søn – Erik – ægtede markgrevens datter. Kong Valdemar vandt Korsør. **De Holstenske grever gjorde indfald på Lolland med en talstærk skare. Bemærk her om korset i Thoreby.** Sørøveren Rysse blev fanget af Kong Valdemar og halshugget, hans hoved sættes på stage ved Ørekrog *(Helsingør).* Endvidere sejrede Albert af Oost i tvekamp over Markvard Stove den Yngre i København. St Bartholomæus aften *(23. august)* overgives Vordingborg til Kong Valdemar. Kongen af England kæmpede mod Kongen af Frankrig, og flere af kristenhedens fyrster blev dræbt."

I de kulturhistoriske bemærkninger til udgivelsen står: "Det mystiske kors i Thoreby kan have stået på et meget lokalt helligt sted". Hvor det så har været (er?), ved vi ikke, men måske i kirken?

I bogen om Toreby Kirke: **"750 år i Sankt Mikaels Kirke i Toreby"** skriver arkitekt Jens Chr. Varming: "Kirken har haft et korbuekrucifiks, i hvert tilfælde fra ca. 1250, idet sidefigurerne Maria og Johannes stadig er i behold fra den senromanske krucifiks fra denne tid. Det er muligt, at der er opstået en valfart til dette eller et andet krucifiks i kirken, måske det nuværende fra ca. 1325".

Otto S.

Nyt fra arkivet:

I arkivet går det rigtig godt, og jeg vil også benytte lejligheden til at sige tak til alle jer, der kom til Arkivets/Foreningens 10 års fødselsdag og var med til at gøre dagen til en rigtig festdag. Tak for gaver og arkivalier m.m. En rigtig hyggelig dag, hvor der blev snakket i hjørner og kroge (også historie), så det kunne være, vi skulle holde fødselsdag hvert år ?

Tilbage til arbejdet, hvor en stor del at tiden på arkivet går med gøre materialet klar til indtastning, så alle oplysninger med tiden ligger på EDB. Programmet, som vi bruger, heder ARKIBAS, og det blev indkøbt i 2004. Der er efterfølgende blevet indkøbt 2 computere, der så bliver brugt til indtastning af oplysningerne.

I den forbindelse vil Arkivet benytte lejligheden til at sige tak til Jan, der har gjort en stor indsats med indtastningen på EDB. Jan er stoppet pr. 5. september og i stedet er Lonny Nielsen ansat det næste halve år. Vi håber på et rigtig godt samarbejde, hvor Lonnys primære opgave vil være at fortsætte Jans arbejde. **En stor TAK til Jan – og et stort VELKOMMEN til Lonny.**

Det er nu vinteraktiviteterne starter og dermed også vores arkiv sæson begynder, og alle arkivfolkene er ovenpå den lange sommer klar til rigtig at gå i gang, så vi kan komme godt ned i bunkerne med at få arkivalierne indtastet på vores nye computere.

Der kommer stadigvæk arkivalier til arkivet, både fotos og diverse papirer og billeder, bl.a. fra Grænge Brugs, så husk, du er altid velkommen på arkivet.

Arkivleder Jesper Smith

Bestyrelsen ville gerne have hjælp til alt det praktiske med regnskab på **computer**! - Vi har været så heldige at kunne overtale **June Smith** til at "køre" regnskabet for os. – **Vi siger på forhånd tak !**

Jeg har ladet mig fortælle" – bl.a om genforeningsstenen har fået flere til at reagere.

Kjeld Snedker har den rigtige historie - og en øjenvidneberetning:

Se billede på bagsiden.

'Som bekendt stammer Genforeningsste-ıen fra Fuglsang og den blev skænket til ormålet af gods-ejerinde Bodil Neer-;aard. TRAP, DANMARK, Maribo \mt, har side 895 kort og godt: Genfore-ıingssten ved kirken rejst 1921, Befriel-:essten 1945.

Som næsten 8-årig var jeg med mine for-eldre ved afsløringsceremonien i somme-'en 1921 i det lille anlæg etableret på ıladsen mellem Rytterskolen og Forsam-ingshuset, hvor stenen – indhyllet i to af den tids såre almindelige kodækkener - :fter officiel tale blev afsløret, og Gen-foreningsstenen stod synlig for de frem-mødte tilskuere, der fik højtlæst indskrif-:en, som stod i rune-tillempede typer:

MÆND OG KVINDER AF THOREBY SOGN SATTE DENNE STEN TIL MINDE OM SØNDERJYLLANDS GENFORENING MED MODERLAN-DET 1920.

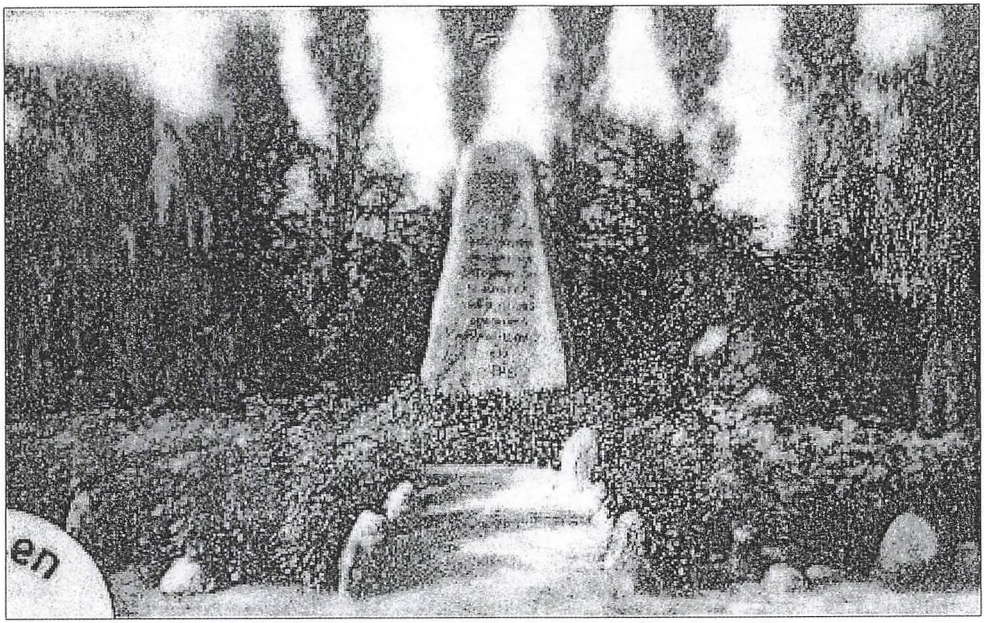
Stenen i sig selv var bemærkelsesværdig ved at være delt på langs i to farver, mør-kebrun til venstre og lysegul til højre. I de 84 år, den nu har stået udsat for vejrli-get er den blevet næsten grå over det he-le.

Genforeningsstenen måtte vige for trafik-ken eftersom pladsen foran Rytterskolen blev lavet til offentlig parkeringsplads. Denne plads, fra Rytterskolen til hen om-kring gadetræet blev ved udskiftningen 1820 udlagt som skattefrit areal til de Toreby bønders fælles mødeplads, kaldet Bredgade. Den var græsbevokset i mange år og tjente til græsning for skolelærerens får og lam og som legeplads for skole-børnene "og både får og lam og alle sko-lebørnene kom udmærket ud af det sam-men" (står der i Loll.Falsters Hist. Samfunds årbog, 1965, s. 331-332). Bredgade blev kommunal, og her bygge-de man Fattighuset – et langt stråtækket bindingsværkshus. Man byggede Brugsen og forsamlingshuset, hvortil senere kom rejse-stalden. Fattighuset forsvandt, Ni-coline-hjemmet byggedes. Genforenings-stenen rejstes, men blev senere flyttet hen ved den nye Centralskole, og det sidste stykke Bredgade blev fælles mødeplads for bilerne. Bredgade var jo det eneste stykke frie jord, som kunne bebygges, al anden jord ejedes af Fuglsang Gods."

Kjeld Snedker

Redaktionen takker Kjeld Sned-ker! - men forbeholder sig ret til at fortsat at"lade sig noget fortælle"!

Genforeningsstenen på sin gamle plads.

Fastelavnsridning ca. 1900 i Toreby.
- Lethgården (Ældre-center og Arkiv) og Fattiggården til højre.

